

STANDARD 4

Personální zabezpečení výkonu sociálně – právní ochrany dětí

4A) Orgán sociálně-právní ochrany má v rámci stanovené organizační struktury určen počet pracovních míst a zpracované pracovní profily jednotlivých zaměstnanců zařazených v orgánech sociálně-právní ochrany k výkonu sociálněprávní ochrany.

Referát sociálních věcí (dále jen RSV) zajišťuje mimo sociálně-právní ochranu dětí i jiné činnosti. Referát tvoří 3 pracovníci. Každý pracovník RSV je sociálním pracovníkem, který vykonává činnost sociálně-právní ochrany (včetně kurately pro děti a mládež) komplexně, bez uplatnění specializace.

V praxi to znamená, že spisovou dokumentaci dítěte a jeho rodiny vede jeden sociální pracovník (koordinátor případu), který prování všechny úkony spojené s výkonem sociálně-právní ochrany. Klienti tak komunikují s jedním sociálním pracovníkem, na kterého se mohou obracet ve všech věcně příslušných případech.

Sociálně – právní ochrana dětí je tedy poskytována adekvátním počtem zaměstnanců tak, že je zachována její požadovaná kvalita dle zákona č. 359/1999 Sb. Aby výkon sociálně – právní ochrany dětí nebyl negativně ovlivněn nedostatkem zaměstnanců, bude v případě dlouhodobého onemocnění pracovníka vyhledán adekvátní zástup.

Náhradní rodinnou péči a s ní spojený výkon sociálně-právní ochrany dětí vykonává pro MČ Brno – jih Magistrát města Brna.

Pracovní profil pracovníků SPOD – vedoucí pracovník

vykonává:

- agendu sociálně právní ochrany dětí vč. kurately dětí a mládeže
- agendu péče o nesvéprávné osoby
- agendu zvláštního příjemce důchodu
- agendu sociálních pohřbů
- vede a řídí referát sociálních věcí

dále vykonává:

- koordinuje sociální a zdravotní komisi ÚMČ Brno – jih
- koordinuje vítání občánků, oslavy jubilantů pro ÚMČ Brno – jih

Kompetence:

- zodpovídá za chod referátu
- odborně řídí, kontroluje činnost pracovníků referátu
- přijímá poštu pro referát a rozděluje ji pracovníkům
- vypracovává statistické přehledy, výkazy a souhrnné zprávy za referát
- účastní se porad vedení úřadu
- účastní se porad a metodických setkání pořádaných MMB
- navrhuje změny a opatření pro činnost referátu
- komunikuje s vedením úřadu o potřebách a změnách na referátu
- vypracovává hodnocení pracovníků referátu
- kontroluje výkon SPOD – viz. Standard č. 10a
- vytváří vnitřní metodické postupy a dokumenty
- podílí se na preventivních činnostech SPOD a rozvoji referátu

Požadavky

Vzdělání:

- vzdělání v oboru sociální práce podle požadavků zákona č.108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů + praxe v sociální oblasti min. 1 rok
- odborná způsobilost v oblasti sociálně právní ochrany dětí
- zkušenosti v oblasti vedení týmu

Další požadavky:

- práce s PC
- ochota a chuť se dále vzdělávat a prohlubovat dovednosti
- týmová spolupráce
- schopnost komunikace s vedením

- koordinační a organizační schopnosti
- základní manažerské dovednosti v oblasti HR
- schopnost metodicky řídit všechny agendy RSS
- aktivní přístup ke změnám

Pracovní profil pracovníků SPOD

vykonává:

- agendu sociálně právní ochrany dětí vč. kurately dětí a mládeže

Kompetence:

- navrhuje změny a opatření pro činnost referátu
- spoluvytváří vnitřní metodické postupy a dokumenty
- zastupuje vedoucí referátu v delegovaných činnostech
- podílí se na vypracování statistických přehledů
- účastní se porad a metodických setkání pořádaných MMB
- komunikuje s vedením úřadu o potřebách a změnách na referátu
- podílí se na vytváření vnitřních metodických postupů a dokumentů - podílí se na preventivních činnostech SPO a rozvoji referátu

Požadavky

Vzdělání:

- vzdělání v oboru sociální práce podle požadavků zákona č.108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů + praxe v sociální oblasti min. 1 rok
- odborná způsobilost v oblasti sociálně právní ochrany dětí

Další požadavky:

- práce s PC
- ochota a chuť se dále vzdělávat a prohlubovat dovednosti
- týmová spolupráce

- schopnost komunikace v týmu
- koordinační a organizační schopnosti
- ochota sledovat změny v oblasti OSPOD a sociální práce
- aktivní přístup ke změnám

AGENDA SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ

Rozsah činností pracovníka OSPOD

I. OBECNÝ VÝKON SOCIÁLNĚ – PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ DLE ZÁKONA Č. 359/1999 Sb. O SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANĚ DĚTÍ

Přijímání oznámení o ohrožených dětech

- přijímání oznámení o dětech, které jsou předmětem SPO §10, odst. 4
- přijímání oznámení o dítěti, jehož se chce matka vzdát po narození §10a, odst. 1
- přijímání oznámení o převzetí dítěte do péče §10a, odst. 2
- přijímání oznámení občanů o porušení rodičovské zodpovědnosti § 7
- přijímání žádosti dítěte o pomoc při ochraně jeho práv § 8, odst. 1
- přijímání žádostí rodičů o pomoc při výkonu rodičovské zodpovědnosti § 9
- přijímání oznámení rodičům o tom, že dítě bylo předáno budoucímu osvojiteli § 10, odst. 4

Provádění šetření týkajících se dítěte a jeho rodiny

- provádění šetření v rodině §52, odst. 1
- provádění šetření v místě bydliště dítěte §52, odst. 1
- provádění šetření ve škole §52, odst. 1
- provádění šetření v zaměstnání dítěte §52, odst. 1
- provádění šetření v jiném prostředí §52, odst. 1

Pořizování obrazových snímků a obrazových a zvukových záznamů

- pořizování obrazových snímků a obrazových a zvukových záznamů §52, odst. 2

Zajišťování práv dětí (opatrovnictví, jednání, spolupráce)

- realizace práva dítěte vyjádřit svůj názor, být slyšeno a obdržet informaci § 8, odst. 2 -3
- výkon funkce opatrovníka a účast na jednání soudu §17, a)
- výkon funkce poručníka a činění neodkladných úkonů v zájmu dítěte v době do ustanovení poručníka §17, a), b)

□

jednání a spolupráce s rodiči §53, odst. 2

- činit nezbytná opatření k ochraně života a zdraví §37, odst. 2,3
- jednání a spolupráce s jinými osobami odpovědnými za výchovu §53, odst. 3
- zajišťování součinnosti při výkonu rozhodnutí o výchově, účast při výkonu soudních rozhodnutí §14, odst. 7 až 10
- sledování nepříznivých jevů, omezování jejich působení – §10, odst. 3 a, b
- vypracování hodnocení situace dítěte, a jeho pravidelná aktualizace, zpracování individuálního plánu ochrany dítěte, a jeho vyhodnocování § 10, odst. 3 c,d
- pořádání případových konferencí pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí § 10, odst. 3 e
- poskytnutí neodkladné pomoci dítěte bez odpovídající péče, posuzování situace dítěte bez péče – §15, odst. 1, odst. 2
- účast na činnosti komise pro sociálně-právní ochranu dětí a příprava podkladů pro jednání komise – §38
- ukládání pořádkové pokuty pro nesplnění povinnosti §53, odst. 5

Podávání návrhů a podnětů soudu

- podávání návrhu soudu § 14, odst. 1, odst. 4 s náležitostmi dle § 14, odst. 2,3
- podávání návrhů soudu § 14, odst. 5
- podávání návrhu na předběžné opatření § 16
- účast na jednání soudu
- podávání návrhu soudu na výkon rozhodnutí § 28
- poskytování pomoci a poradenství při podávání návrhů k soudu v rámci poradenské činnosti § 11 odst. 1e

Poradenství a odborná pomoc

- pomoc při řešení výchovných nebo jiných problémů §11, odst. 1a
- poskytování/zprostředkování poradenství rodičům §11, odst. 1b
- pořádání přednášek a kurzů §11, odst. 1c
- poskytování pomoci při vymáhání výživného pro dítě § 11, odst. 1e
- odborná pomoc dítěti či rodiči při výkonu rozhodnutí § 14, odst. 9
- poskytování poradenství a pomoci osobě, které byl předáno do péče dítě § 16a, odst. 2 □ činit opatření směřující k ochraně dítěte § 16, odst. 1

Vedení a správa spisové dokumentace

- vedení spisové dokumentace o dětech §55, odst. 1-4
- vedení rejstříků dle Směrnice MPSV ČR č.j.: 2013/26780-21 ze dne 19.9.2013 s účinností od 1.1. 2014 k vedení spisové dokumentace
- vyřazování spisů v souladu se směrnicí MPSV Směrnice MPSV ČR č.j.: 2013/26780-21 ze dne 19.9.2013 s účinností od 1.1. 2014 a zákonem o archivaci

□

Poskytování zpráv a sdílení informací

sdílení informací z evidence a spis. dokumentace §51, odst. 1

- poskytování zpráv soudu na vyžádání (vých. opatření) §51, odst. 4a
- poskytování zpráv st. zastupitelství na vyžádání §51, odst. 4b
- poskytování statistických informací a spisové dokumentace KÚ a MPSV §51, odst. 4c
- poskytování informací pověřeným osobám §51, odst. 4d
- poskytování informací na žádost oprávněným orgánům §51, odst. 5a 1-9
- přijímání informací na základě výzvy od povinných orgánů §53, odst. 1
- zajištění stanoviska pro účely vydání pověření k výkonu SPO §49, odst. 3
- zajištění lékařského posudku a písemné zprávy lékaře § 28
- vydávání potvrzení pro účely nároku na výživné z/do ciziny §35a
- poskytování dožádaných informací Veřejnému ochránci práv §51, odst. 5e
- ukládání pokuty při nesplnění povinnosti §59d,e

Výkon dožádání

- převzetí zastupování dítěte na základě dožádání jiného OSPOD §62, odst. 1, 2, 5
- provádění šetření na základě dožádání §62, odst. 3
- zajištění pomoci zprostředkování poradenského zařízení §62, odst. 4

II. ÚSTAVNÍ PÉČE A ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI VYŽADUJÍCÍ OKAMŽITOU POMOC

Práce s dětmi v ústavní péči a s jejich rodinami

- organizace a asistence u předání dítěte rodiči do ústavní péče §28
- pomoc rodičům po umístění dítěte do ústavní výchovy §12, odst. 2
- pomoc dítěti ve spolupráci s ústavním zařízením při zajištění bydlení a práce §33 zák. č. 109/2002 Sb. v platném znění
- vydávání písemného souhlasu s pobytem dítěte mimo ústav §30, odst. 1
- sledování výkonu ústavní a ochranné výchovy §29, odst. 1-5
- korespondence/pohovory s dětmi v ústavní péči §20, zák. č. 109/2002 Sb. v platném znění

Spolupráce s ústavem, sdílení informací

- žádání informací od ústavu §24, 1h zák. č. 109/2002 Sb. v platném znění
- přijímání informací o nadcházejícím propuštění dítěte §24, 1j zák. č. 109/2002 Sb. v platném znění, § 29, odst. 6f
- přijímání informací o útěku dítěte z ústavu §29, odst. 6g
- přijímání oznámení DÚ o přijetí, umístění nebo přemístění dítěte § 5 odst. 10 zák. č. 109/2002 Sb. v platném znění
- zajištění dokumentů a zpracování osobních listů pro potřeby diagnostického
- ústavu § 5 odst. 5 zák. č. 109/2002 Sb. v platném znění
- oznamování zřizovateli zařízení/soudu porušení povinností zařízením §29, odst. 4 □
projednávání postupů při ukončení ústavní výchovy §24, 1f zák. č. 109/2002 Sb.

□

v platném znění

projednávání prodloužení ústavní výchovy §24, 1g zák. č. 109/2002 Sb. v platném znění 96

- vyjádření k umístění dítěte do zařízení v územním obvodu jiného DgÚ § 5 odst. 7 zák. č. 109/2002 Sb. v platném znění

Provádění šetření, vydávání stanovisek souvisejících s ústavní péčí

- provádění šetření pro účely pobytu dítěte mimo ústav §30, 1, 5
- vydávání písemného souhlasu s pobytem dítěte mimo ústav §30, 1
- sledování výkonu ústavní a ochranné výchovy §29, 1,2
- sledování odstranění nedostatků zjištěných v zařízení §29,5
- korespondence/pohovory s dětmi v ústavní péči §20, 1i ZÚV
- provádění šetření ve školském zařízení §52, 1
- provádění šetření ve zdravotnickém zařízení §52, 1

Výkon SPO v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc

- přijímání informace o dětech umístěných do ZDVOP §10, 4, § 42, 12
- podávání žádosti o umístění dítěte do ZDVOP § 42, odst. 2b
- návštěvy dítěte v ZDVOP §42, odst. 7a
- povolování návštěv dítěte mimo ZDVOP §42, odst. 7b
- vydávání vyjádření o důvodnosti umístění dítěte v ZDVOP § 42g, odst. 1

III. PÉČE O DĚTI VYŽADUJÍCÍ ZVÝŠENOU POZORNOST

Kuratela pro děti a mládež

- poskytování pomoci při překonávání nepříznivých soc. podmínek a výchovných vlivů §31, odst. 1
- zajišťování výkonu sociální kurately §31, odst. 2a a §32, odst. 4
- zaměřuje svoji činnost a působení na děti §32, odst. 1-3
- zajišťování spolupráce s věznicemi §34, odst. 1-4
- zajišťování návratu dětí nacházejících se v cizině bez doprovodu §36, odst. 2-3
- ukládání pokuty při nesplnění povinnosti §59a, odst. 1b

Výchovná opatření

- rozhoduje o uložení výchovných opatření §13, odst. 1 a,b,c
- rozhoduje o povinnosti využít odbornou poradenskou pomoc §13, odst. 1d
- ukládání pokuty při nesplnění povinnosti §59a, odst. 1a

Ostatní

□

Vykonává pohotovost §16, § 37 v rámci systému dle Metodického pokynu MPSV, ze dne 2.11.1995 (ve znění z 15.3.2007) k postupu obecních úřadů, dle rozpisu stanoveným Magistrátem města Brna.

4B) Počet zaměstnanců je přiměřený spádovému obvodu orgánu sociálně-právní ochrany. Při výpočtu přiměřeného počtu zaměstnanců orgánu sociálně-právní ochrany je zohledněno kritérium ovlivňující náročnost výkonu sociálně-právní ochrany dětí ve správním obvodu orgánu sociálně-právní ochrany. Základním výchozím kritériem je nejméně 1 pracovník na 800 dětí (osob do 18 let věku), které jsou hlášeny k trvalému pobytu ve správním obvodu orgánu sociálně-právní ochrany. Do počtu pracovníků se započítává vedoucí pracovník adekvátně svému zapojení do práce s klienty.

Ve správním obvodu Brno-jih bylo dle posledního sčítání obyvatel k trvalému pobytu v městské části hlášeno 1.436 nezletilých dětí.

Počet zaměstnanců SPOD vychází ze dvou kritérií:

- 1) počet stanovený v příloze č. 1 Vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí
- 2) Sociodemografické analýzy 2013 (http://www.mpsv.cz/files/clanky/15675/SOCDEM_ANALYZA_OHROZENE_DET_L.pdf), ve které je míra náročnosti sociálně-právní ochrany dětí v rámci celého města Brna stanovena do kategorie III., tedy vysoké míry náročnosti, s doporučením 600 až 800 dětí na jednoho pracovníka s plným úvazkem pro činnost SPOD.

SPOD je na ÚMČ Brno-jih zabezpečován 3 sociálními pracovníky. Dva pracovníci vykonávají pouze agendu SPOD, třetí pracovník má kumulovanou funkci.

4C) Orgán sociálně-právní ochrany má v rámci organizační struktury vnitřním předpisem písemně zpracována oprávnění a povinnosti k jednotlivým pracovním pozicím vztahujícím se k výkonu sociálně-právní ochrany, uplatněním

specializace zejména pro oblast náhradní rodinné péče, sociální kurately pro děti a mládež a ochrany týraných a zneužívaných dětí a důsledně dbá na to, aby konkrétní pracovní pozice byla vyhrazena výlučně výkonu sociálně-právní ochrany.

Každý pracovník Referátu sociálních věcí je sociálním pracovníkem, který vykonává činnost sociálně-právní ochrany komplexně, bez uplatnění specializace.

Sociálně-právní ochrana dětí ve správním obvodu Brno-jih je poskytována v souladu se zákonem 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Každému pracovníkovi SPOD je vyhotoveno oprávnění v souladu s § 52 zákona č. 359/1999 Sb., podepsané tajemníkem ÚMČ. Současně jsou pracovníci vybaveni zaměstnaneckými průkazy a dále je každý pracovník vybaven Pověřením primátora města Brna jednat před soudy v řízeních občanskoprávních sporných i nesporných pro oblast sociálně-právní ochrany dětí.

Oprávnění pracovníků sociálně - právní ochrany dětí

podle zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně – právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů

§ 52 odst. 1 – pracovník sociálně-právní ochrany je oprávněn v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona navštěvovat dítě a rodinu, ve které žije a zjišťovat v místě bydliště dítěte, ve škole a ve školském zařízení, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb, v zaměstnání nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje, jak rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte o dítě pečují, v jakých sociálních podmínkách dítě žije a jaké má dítě chování a to v souladu s § 8 odst. 2 – dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálněprávní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.

§ 52 odst. 2 – pracovník sociálně-právní ochrany je oprávněn pořizovat obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje, je-li to třeba pro účely ochrany práv dítěte.

§ 29 odst. 1 - pracovník sociálně-právní ochrany je oprávněn sledovat dodržování práv dítěte ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy, v domovech pro osoby se zdravotním postižením a v dětských domovech pro děti do 3 let věku a v obdobných ústavech (zařízeních), sleduje zejména rozvoj duševních a tělesných schopností dětí, zda trvají důvody pro pobyt dítěte v ústavním zařízení, zjišťuje, jak se vyvíjejí vztahy mezi dětmi a jejich rodiči.

§ 29 odst. 2,3 - pracovník sociálně-právní ochrany je oprávněn a povinen nejméně jednou za 3 měsíce navštívit dítě, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova, a dále nejméně jednou za 3 měsíce navštívit rodiče dítěte, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova. Při návštěvě dítěte je oprávněn hovořit s dítětem bez přítomnosti dalších osob, zejména zaměstnanců ústavního zařízení, má právo nahlížet do dokumentace, kterou ústavní zařízení o dítěti vede.

§ 34 odst. 3, 4 - pracovník sociálně-právní ochrany je oprávněn a povinen alespoň jednou za 3 měsíce navštívit dítě, které je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, a projednat s ním

zejména možnost zaměstnání nebo přípravy na budoucí povolání nebo zaměstnání po ukončení výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody a dále dítě, o něž ve věznici pečuje odsouzená nebo obviněná žena.

Při návštěvě ve věznici je oprávněn nahlížet do dokumentace vztahující se k přípravě odsouzeného mladistvého na budoucí povolání, k dítěti, o něž ve věznici pečuje odsouzená nebo obviněná žena, a k péči této ženy o dítě.